

BESLUT

RÅDETS BESLUT 2010/765/GUSP

av den 2 december 2010

om EU-åtgärder för att motverka olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen luftvägen

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionen, särskilt artikel 26.2, och

av följande skäl:

- (1) Den 13 december 2003 antog rådet en europeisk säkerhetsstrategi där det konstateras att unionen står inför fem centrala utmaningar: terrorism, spridning av massförelsevapen, regionala konflikter, stater i upplösning och organiserad brottslighet. Konsekvenserna av olaglig tillverkning, överföring och spridning av handeldvapen och lätta vapen liksom extrem anhopning och okontrollerad spridning av dessa är centrala för fyra av de fem utmaningarna.
- (2) Den 15 och 16 december 2005 antog Europeiska rådet EU:s strategi för kampen mot olaglig anhopning av och handel med handeldvapen och lätta vapen och ammunition till dessa (nedan kallad *EU:s strategi avseende handeldvapen och lätta vapen*). EU:s strategi avseende handeldvapen och lätta vapen främjar utvecklingen av en aktiv politik för kamp mot de nätverk för olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen (olagliga mellanhänder och transportörer) som utnyttjar unionens luftrum, havsområden och landområden, genom att utarbeta mekanismer för varning och samarbete.
- (3) I handlingsplanen för EU:s strategi avseende handeldvapen och lätta vapen framhålls också behovet att förbättra effekterna av militära krishanteringsinsatser genom att även låta deras uppdrag omfatta åtgärder syftande till att inrätta gränskontroller (eller kontroll av luftrum samt land- och havsområden i konfliktzonen) och avvärjning.
- (4) EU:s rådsarbetsgrupp för global nedrustning och vapenkontroll och EU:s gemensamma lägescentral (Sitcen) har sedan 2007 utarbetat ett EU-initiativ för att förhindra olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen luftvägen, genom ökat utbyte mellan medlemsstater av relevant information om misstänkta lufttrafikföretag. För att upprätta ett sådant system med informationsutbyte har arbetsgruppen för global nedrustning och vapenkontroll och Sitcen samarbetat med Stockholms internationella

fredsfnorskningsinstitut (Sipri) och dess projekt för bedömning av mekanismen för att förebygga olaglig handel (CIT – MAP). Inom ramen för detta initiativ enades arbetsgruppen nyligen om att överväga hur man kan få detta EU-initiativ mer operativt och ändamålsenligt genom att sörja för att relevant information uppdateras och behandlas med erforderlig snabbhet.

- (5) Den fara för den internationella säkerheten som uppstår genom olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen erkändes också av andra internationella och regionala organisationer. OSSE:s forum för säkerhet och samarbete anordnade ett särskilt möte 2007 som ägnades åt detta ämne och OSSE:s parlamentariska församling antog 2008 en resolution där man krävde att OSSE:s handledning för bästa praxis beträffande olaglig lufttransport av handeldvapen och lätta vapen skulle fullbordas, antas och genomföras. På motsvarande sätt antog 2007 Wassenaar-arrangemangets deltagande stater bästa praxis för förhindrande av destabiliserande överföringar av handeldvapen och lätta vapen luftvägen. Dessutom har FN:s säkerhetsråds sanktionskommitté i talrika expertgruppsrapporter om Västafrika och området kring de stora sjöarna upprepade gånger dokumenterat den centrala roll som innehas av lufttransportföretag som är involverade i olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen.
- (6) Den åtgärd som föreskrivs i detta beslut syftar inte till uppnåendet av några mål när det gäller förbättringar i luftfartssäkerheten.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

1. Med tanke på ett genomförande av EU:s strategi för kampen mot olaglig anhopning av och handel med handeldvapen och lätta vapen och ammunition till dessa (nedan kallad *EU:s strategi avseende handeldvapen och lätta vapen*) ska unionen eftersträva följande mål:

- a) Förbättra verktygen och teknikerna som de relevanta krishanteringsinsatserna, internationella myndigheter, tredjeländers nationella myndigheter och medlemsstater förfogar över, för att på ett ändamålsenligt sätt kontrollera och rikta in sig på misstänkta transportflygplan som kan antas vara involverade i olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen luftvägen inom, från eller till tredjestater.

b) Öka medvetenheten och den tekniska sakkunskapen bland berörd internationell och nationell personal om bästa praxis inom områdena övervakning, uppspårning och riskhanteringsanalys gentemot lufttransportföretag som misstänks för handel med handeldvapen och lätta vapen luftvägen inom, från eller till tredjestater.

2. För att uppnå det mål som anges i punkt 1 ska unionen vidta följande åtgärder:

a) Utveckling och fälttester av en prototyp till en särskilt utformad programvara för riskhantering av olaglig handel luftvägen, avsedd för relevanta krishanteringsinsatser, och internationella och nationella myndigheter, inklusive en regelbundet uppdaterad databas över bl.a. flygföretag, flygplan, registreringsnummer och transportvägar.

b) Utveckling och fälttester av en säker prototyp till system för riskhantering och informationsspridning.

c) Utveckling och publicering av en handbok och tillhörande utbildningsmaterial, samt tillhandahållande av tekniskt bistånd för att underlätta användning och anpassning av prototypen till programvara och säker riskhantering och informationssystem, bl.a. genom att organisera regionala seminarier för utbildning för relevanta krishanteringsinsatser samt internationella och nationella myndigheter.

En utförlig beskrivning av projektet återfinns i bilagan.

Artikel 2

1. Unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik (nedan kallad *den höga representanten*) ska ansvara för genomförandet av detta beslut.

2. Det tekniska genomförandet av de projekt som avses i artikel 1.2 ska ske genom Sipri.

3. Sipri ska utföra sin uppgift under den höga representantens ansvar. Den höga representanten ska i detta syfte ingå nödvändiga överenskommelser med Sipri.

Artikel 3

1. Det finansiella referensbeloppet för genomförandet av det projekt som avses i artikel 1.2 ska vara 900 000 EUR.

2. De utgifter som finansieras med det belopp som anges i punkt 1 ska förvaltas i enlighet med de förfaranden och regler som gäller för unionens allmänna budget.

3. Kommissionen ska övervaka att de utgifter som avses i punkt 1 förvaltas korrekt. Den ska i detta syfte ingå en finansieringsöverenskommelse med Sipri. I denna överenskommelse ska det fastställas att Sipri ska se till att EU:s bidrag synliggörs i proportion till dess storlek.

4. Kommissionen ska sträva efter att ingå den finansieringsöverenskommelse som avses i punkt 3 så snart som möjligt efter det att detta beslut har trätt i kraft. Den ska underrätta rådet om eventuella svårigheter i samband med detta och om tidpunkten för ingåendet av finansieringsöverenskommelsen.

Artikel 4

Den höga representanten ska rapportera till rådet om genomförandet av detta beslut på grundval av regelbundna rapporter varannan månad som Sipri utarbetar. Rapporterna ska ligga till grund för rådets utvärdering. Kommissionen ska informera om de finansiella aspekterna av projektets genomförande enligt artikel 1.2.

Artikel 5

1. Detta beslut träder i kraft samma dag som det antas.

2. Detta beslut upphör att gälla 24 månader efter det datum när den finansieringsöverenskommelse som avses i artikel 3.3 har ingåtts eller sex månader efter antagandet om ingen finansieringsöverenskommelse har ingåtts inom den perioden.

Artikel 6

Detta beslut ska offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Utfärdat i Bryssel den 2 december 2010.

På rådets vägnar

M. WATHELET

Ordförande

BILAGA

1. **Allmänna ramar**

Detta beslut bygger vidare på initiativet från arbetsgruppen för global nedrustning och vapenkontroll för att åtgärda hot i form av olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen och andra destabiliserande varor luftvägen. Inom ramen för arbetsgruppens initiativ följer detta beslut upp projekt som rådet påbörjat i samarbete med Sitcen, Budapestklubben och Sipri. Detta beslut föreskriver programvara, prototyper till genomförandesystem, utbildningsprogram och utåtriktade program, för såväl relevanta krishanteringsinsatser som internationella och nationella myndigheter, för att bättre övervaka, uppdatera och sprida information om misstänkta lufttrafikföretag som opererar i Afrika och från andra regioner. Vid genomförandet av detta beslut bör man försäkra sig om god samordning med andra relevanta projekt finansierade inom ramen för gemenskapsprogram och andra rådsbeslut, för att på så sätt öka effekten av unionens åtgärder för att förebygga olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen.

2. **Mål**

De nedan beskrivna projekten kommer att ta upp tre områden som fastställts av arbetsgruppen för global nedrustning och vapenkontroll och andra intressenter som är involverade i EU-initiativet för att bekämpa olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen luftvägen:

- a) Behovet att utveckla ett säkert system för att tillhandahålla uppdateringar om företag och flygplan som rutinmässigt omregistrerar tillgångar och omlokaliserar affärsrörelser i en strävan att undgå upptäckt.
- b) Tillhandahållande av programvara och utbildning för riskhantering för att möjliggöra relevanta krishanteringsinsatser, och för att göra det möjligt för internationella och nationella myndigheter att på ett mer ändamålsenligt sätt övervaka och kontrollera ett ökande antal lufttransportföretag som misstänks för inblandning i olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen eller för att förflytta flöden av andra destabiliserande varor luftvägen.
- c) Behovet att tillhandahålla utbildning, tekniskt stöd och medvetenhet till multilaterala organisationer, uppdrag, regionala organ och stater i Afrika och andra regioner för att stärka deras förmåga att övervaka och uppspåra aktörer som är involverade i olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen eller förflyttning av andra destabiliserande varor luftvägen.

3. **Projektbeskrivning**3.1 *Projekt 1: Att skapa ett programvarupaket och genomföra ett pilotprojekt för att övervaka, uppdatera och sprida information om lufttransportföretag som misstänks för olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen*3.1.1 **Projektmål**

Projektet syftar till förbättrade verktyg och tekniker som de relevanta krishanteringsinsatserna, internationella myndigheter och tredjeländers nationella myndigheter och medlemsstater förfogar över, för att på ett ändamålsenligt sätt kontrollera och rikta in sig på misstänkta transportflygplan som kan antas vara involverade i olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen luftvägen inom, från eller till tredjestater.

3.1.2 **Projektbeskrivning**

Inom ramen för detta projekt kommer följande verksamhet att genomföras:

- a) Utveckling av ett programvarupaket för riskhantering av olaglig handel luftvägen avsett för multilaterala organisationer, uppdrag och utvalda tredjeländer.
- b) Utveckling av en säker prototyp till systempaket för riskhantering och informationsspridning.
- c) Fälttester av programvarupaketet i samråd med den höga representanten och relevanta rådsorgan och unionen.
- d) Fälttester av systempaketet för informationsspridning i samråd med den höga representanten och relevanta rådsorgan.
- e) Utveckling av en handbok med tillhörande utbildningsmaterial som gör det lättare för relevanta krishanteringsinsatser, internationella myndigheter och tredjeländers nationella myndigheter samt medlemsstater att använda och införa de system som beskrivs i leden a och b.
- f) Presentation av den slutgiltiga programvaran med tillhörande handbok och utbildningsmaterial i en avslutande workshop där relevanta intressenter kommer att vara inbjudna deltagare (upp till 80 personer).

Projektet kommer att genomföras under en lämplig tidsperiod med hänsyn till behovet av samråd och samordning med de olika intressenterna, under kontroll av den höga representanten. Projekt kommer att genomföras i sex faser.

Förberedelsefas

Sipri kommer i samråd med relevanta rådsorgan och under den höga representantens kontroll att utveckla ett programvarupaket, riskhanteringsverktyg, samt ett systempaket för spridning av information och strukturerade data, med tillämpning av relevanta it-alternativ.

Datainförselsfas

Med användande av enbart information från öppna källor kommer projektet att föra in data ur relevanta källor för att bygga övergripande databaser med kapacitet att tillhandahålla tillräcklig information för att stödja verktyg för tillförlitlig riskhantering, uppspårning och profilering.

Bedömningsfas

Sipri kommer i samråd med relevanta rådsorgan och under den höga representantens kontroll att genomföra en bedömning av diverse anläggningar, regioner, organisationer och uppdrag där paketprototypen med utnyttjande av data ur öppna källor kan fälttestas under optimala förhållanden.

Fälttestningsfas

Sipri kommer i samråd med relevanta rådsorgan och under den höga representantens kontroll att genomföra en fälttestningsfas i samarbete med de partner som fastställs i bedömningsfasen.

Utvärderings- och anpassningsfas

Efter fälttestning kommer Sipri att utvärdera och anpassa programvaran med stöd av erfarenheter och lärdomar från fälttestningsfasen. Detta kommer att leda till att en slutprodukt görs tillgänglig med de olika intressenternas godkännande.

Presentationsfas

Slutversionen av programvaran och utbildningsmaterialet kommer att presenteras vid ett särskilt evenemang med relevanta intressenter (upp till 80 personer) som var involverade i utvecklingen och räknades bland slutanvändarna av programvaran.

3.1.3 Projektnytt resultat

Projektet kommer att

- a) stärka relevanta krishanteringsinsatser, internationella myndigheters och tredjeländers nationella myndigheters samt medlemsstaters förmåga att övervaka verksamheten hos lufttransportföretag som misstänkts för inblandning i olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen luftvägen,
- b) tillhandahålla de verktyg och systemprototyper som är nödvändiga för att öka antalet förbud mot misstänkta olagliga leveranser luftvägen av handeldvapen och lätta vapen av multilaterala organisationer, uppdrag och stater i Afrika och andra regioner,
- c) öka medlemsstaternas förmåga att under säkra former dela med sig av information om lufttransportaktörer genom strukturerade datatekniker och andra profileringsmekanismer.

3.1.4 Projekttagare

Projektets mottagare kommer att vara relevant personal från krishanteringsinsatser och nationella och internationella myndigheter. Urvalet av särskilda mottagare för att testa prototypen till programvarupaketet kommer att ske utifrån sådana variabler som närvaron av europeiska eller multilaterala krishanteringsinsatser i närområdet, behovet att maximera resurser, tillgång till assistans lokalt, de lokala och nationella myndigheternas politiska vilja och kapacitet att motverka olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen luftvägen. Sipri kommer att föreslå en slutlista över mottagare som därefter kommer att godkännas av den höga representanten i samråd med behöriga rådsorgan.

3.2 Projekt 2: Stärkt medvetenhet om övervaknings-, uppspårnings- och riskhanteringsrutiner mot lufttransportföretag som sysslar med olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen luftvägen och andra destabiliserande varuflöden genom publikationer, utbildning och utåtriktad verksamhet

3.2.1 Projekt mål

Projektet syftar till ökad medvetenhet och teknisk sakkunskap bland berörd internationell och nationell personal om bästa praxis inom områdena övervakning, uppspårning och riskhanteringsanalys mot lufttransportföretag som misstänks för handel med handeldvapen och lätta vapen luftvägen.

3.2.2 Projektbeskrivning

Inom ramen för detta projekt kommer följande verksamhet att genomföras:

- a) Utveckling och publicering av en handbok med tillhörande utbildningsmaterial för spridning till upp till 250 personer som arbetar för multilaterala organisationer, uppdrag eller stater.

- b) Anordnande av upp till tre regionala seminarier, utbildning av och utåtriktad verksamhet till 80–100 anställda som arbetar för en särskild avdelning eller för celler inom krishanteringsinsatser, och internationella myndigheter och tredjeländers nationella myndigheter, med en förväntad multiplikatoreffekt genom tillhandahållande av material för instruktörsutbildning.
- c) Bearbetning av resultat och utvärderingar som kommer in från utbildningsverksamhet och utåtriktade aktiviteter och, mot bakgrund av detta, utveckling av modeller för bästa praxis för informationsutbyte i detta ämne mellan personer som ingår i den berörda internationella och nationella personalen.
- d) Presentation av resultaten när det gäller modellen för bästa praxis i en avslutande workshop där relevanta intressenter (upp till 80 personer) kommer att vara inbjudna deltagare.

3.2.3 Projektnytt

Projektet kommer att

- a) öka medvetenheten bland personal som tjänstgör i multilaterala organisationer, uppdrag och stater om bästa praxis inom områdena övervakning, uppspårning och riskhanteringsanalys mot lufttransportföretag som misstänks för handel med handeldvapen och lätta vapen luftvägen och andra destabiliserande varuflöden,
- b) bidra till standardisering av bästa praxis inom detta område genom publicering och spridning av en handbok om tekniker för övervakning, uppspårning och riskhanteringsanalys,
- c) driva pilotprojekt för fastställandet av bästa praxis för samordning av information genom utbildning och utåtriktad verksamhet för anställda som arbetar för särskilda avdelningar eller för celler inom multilaterala organisationer, uppdrag eller stater.

3.2.4 Projekttagare

Projektets tagare kommer att vara relevant personal från krishanteringsinsatser och nationella och internationella myndigheter. Urvalet av särskilda personer som ska delta i utbildning kommer att ske utifrån en slutlista över tagare som föreslås av Sipri, och som kommer att godkännas av den höga representanten i samråd med behöriga rådsorgan.

4. Lokalisering

Lokaliseringen av fälttest och den avslutande workshopen för projekt 3.1, och utbildning, utåtriktad verksamhet och avslutande workshop för projekt 3.2, kommer att avgöras med beaktande av en strävan att maximera resurser, minimera koldioxidavtryck samt tillgången till assistans lokalt. Sipri kommer att föreslå en slutlista över rekommenderade platser som kommer att godkännas av den höga representanten i samråd med behöriga rådsorgan.

5. Varaktighet

Projekten beräknas pågå under totalt 24 månader.

6. Genomförandeorgan

Sipri kommer att ansvara för det tekniska genomförandet av detta beslut. Sipri ska se till att EU:s bidrag synliggörs och genomför sin uppgift under den höga representantens ansvar.

7. Rapportering

Sipri kommer att rapportera regelbundet varannan månad och efter fullbordande av var och en av de beskrivna verksamheterna. Rapporterna bör överlämnas till den höga representanten senast sex veckor efter det att respektive verksamhet slutförts.
